

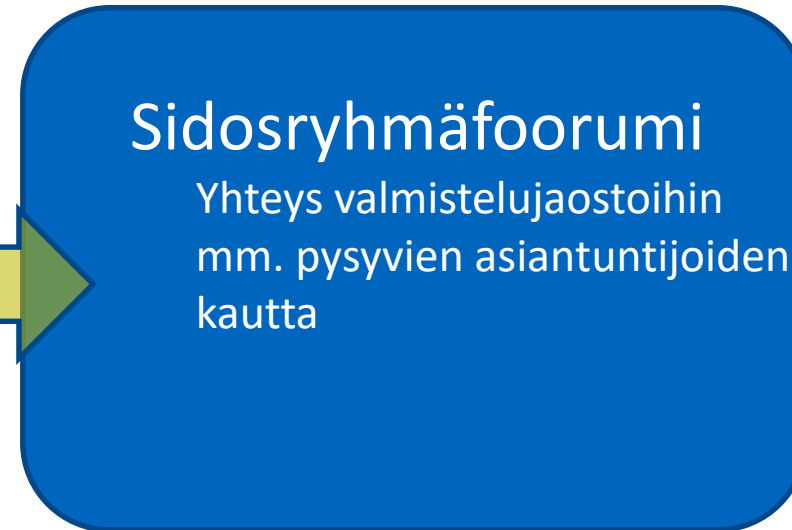
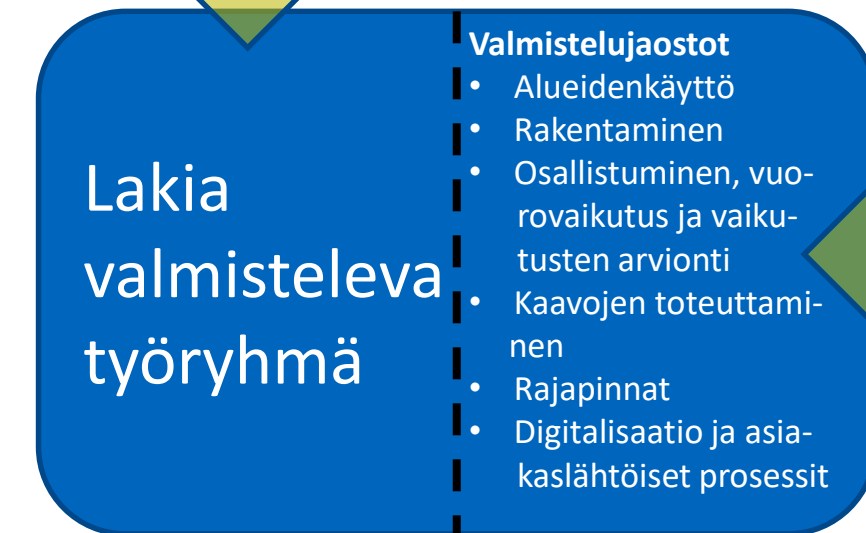
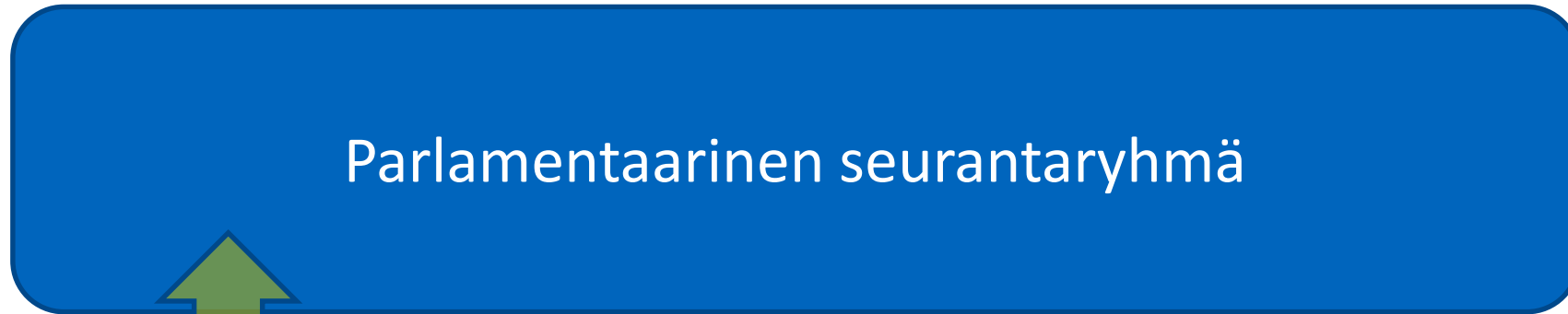
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Maankäyttö- ja rakennuslain ja kaivoslain rajapinta

Ulla Koski
10.6.2020

MRL:n kokonaisuudistuksen organisointi

Päälinjaukset,
valmistelutyön
arviointi,
vuorovaikutuksen
edistäminen ja
yhteiskunnallinen
keskustelu

Monipuolinen vuorovaikutus eri toimijoiden kesken, hyödynnetään työryhmän ja valmistelujaostojen työssä

HE:n valmistelu, osa-alueiden yhteensovittaminen (jaostojen koordinaatio), vaikutusten arviointi ja sidosryhmäyhteistyö

Keskeisiä hallitusohjelmakirjauksia MRL-uudistuksen kannalta

- Viedään maankäyttö- ja rakennuslain uudistus loppuun parlamentaarisessa valmistelussa.
- Kuntien kaavamonopoli ja kaavahierarkia säilytetään.
- Kaavaprosessien sujuvuutta edistetään.
- Kuntien maapolitiikkaa vahvistetaan.
- Alueiden käytön laillisuuden valvonta säilyy viranomaistoimintana vähintään nykytasolla.
- Ilmastonmuutoksen torjunta otetaan huomioon niin kaavoituksessa, rakentamisessa kuin rakennuskannan ylläpidossa.
- Yhdyskuntarakenteen tulee tukea kestävää liikkumista ja ilmastonmuutokseen sopeutumista.
- Vaalitaan kulttuuriympäristöjä ja vahvistetaan luonnon monimuotoisuutta myös kaupunkiympäristössä.
- Parannetaan ihmisten osallistumismahdollisuuksia.
- Luodaan rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietoaalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat.
- Sujuvoitetaan rakentamisen lupaprosesseja ja edistetään yhden luukun periaatetta ja sähköistä asiointia.
- Parannetaan rakentamisen laatua ja valvontaa sekä selkeytetään vastuita.

Uudistuksen aikataulu

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistusta koskevaa lainsäädäntöä valmistelevan työryhmän toimikausi on 1.5.2018 –31.12.2021

Luonnos hallituksen esitykseksi syksy 2020

Lausuntokierros hallituksen esityksen luonnoksesta 12/2020

Lausuntopalautteen käsittely, hallituksen esityksen luonnoksen viimeistely ja kääntäminen kevät 2021

Direktiivin (EU) 2015/1535 mukainen kolmen kuukauden tekninen notifiointi kesällä 2021

Hallituksen esitys eduskuntaan syysistuntokaudella 2021

Kaivoslain ja maankäyttö- ja rakennuslain suhde

Kaivoslaki 46 §

Malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteet

Malminetsintälupaa ja kullanhuuhdontalupaa ei saa myöntää:

...

7) alueelle, jonka osalta kunta vastustaa luvan myöntämistä kaavoituksesta johtuvasta tai muusta alueiden käyttöön liittyvästä pätevistä syyistä, jollei luvan myöntämiselle ole erityistä syytä;

...

- Epäselvyyttä on aiheuttanut kunnan vastustuksen ja erityisen syyn keskinäisen vertailun perusteiden epäselvyys, jolloin sääntelyn tasolla jää epäselväksi, mikä painoarvo kunnan vastustuksella on suhteessa erityiseen syyhyn.
- Lain soveltamisen yhteydessä on jäänyt erityisesti epäselvyyttä siitä, mitä luvan myöntämiseksi kunnan vastustuksesta huolimatta tarvittavat erityiset syyt voisivat olla.

Kaivoslaki 47 §

Kaivosluvan myöntämisen edellytykset

...

Kaivosalueen ja kaivoksen apualueen suhde muuhun alueiden käyttöön tulee olla selvitetty. Kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Kaavan oikeusvaikutuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa.

- Selvitysmenettelyä koskevan säännöksen perusteluissa on jäänyt epäselväksi, missä tilanteissa ja millaisella selvitysmenettelyllä kaavoitus on ollut mahdollista korvata.
- Kaavoituksen korvaavan selvitysmenettelyn soveltamiseen on liittynyt lukuisia oikeudellisia, periaatteellisia ja käytännön ongelmia.

Rajapinnat -jaoston ehdotukset

Kunnan aseman vahvistamiseksi poistetaan kaivoslain 46 §:stä luvan myöntämisen erityisiä syitä koskeva osa.

Pätevän syyn sijaan 46 §:ssä olisi perustellumpaa käyttää joko käsitteitä 'erityinen' syy tai 'erityisen painava' syy. Tämä antaisi tarvittavalle syyille riittävää painoarvoa ja asettaisi syyille nykyistä säännöstä suuremman vaatimuksen.

Poistetaan selvitysmenettely kaivoslain 47 §:stä, jolloin kaivostoiminnan tulee aina perustua oikeusvaikutteiseen kaavaan.

Kaavoitukseen liittyviä näkökohtia

Kaavoituksen tehtävänä on yhteen sovittaa kaivosalue muun alueiden käytön kanssa.

- Oleellista on MRL:n mukaisen kaavoitusprosessin vuorovaikutusmenettelyt ja osallistuminen sekä tarvittavien selvitysten laatiminen ja vaikutusten arviointi sekä demokraattinen päätöksenteko.

Toiminnassa olevat ja uudet kaivosalueet osoitetaan kaavoissa yleensä aluevarausmerkinnöillä.

- Kaavoituksessa on oleellista tarkentuvan suunnittelun periaate ja kaavojen välinen ohjaussuhde. Maakuntakaava on ohjeena yleiskaavoitukselle ja yleiskaava asemakaavoitukselle.

Nykytilanteessa maakuntakaava on kokonaisuudessaan oikeusvaikutteinen suhteessa kuntakaavoitukseen. MRL-uudistuksen tämän hetkisen valmistelutilanteen pohjalta luonnonvarojen käyttö on jäämässä maakuntakaavan oikeusvaikutteisyyden ulkopuolelle ja kaivosalueita koskevat oikeusvaikutteiset kaavat laadittaisiin yksinomaan kuntien toimesta.